

ZAMONAVIY IQTISODIYOT BOSHQARUVIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI

Sobirova Madina
Olimova Durdona

*Farg'ona davlat universiteti filologiya
fakulteti o'zbek tili yo'nalishi 1-kurs talabalari*

Aldashev Ilhomjon To'xtaboyevich

*Farg'ona davlat universiteti axborot
texnologiyalari kafedrasida o'qituvchisi*

Anotatsiya: *Biz ushbu maqolada zamonaviy iqtisodiyot jarayonida axborot texnologiyalarining qanchalik muhim ahamiyat kasb etishini yoritib o'tamiz. Ulardan ko'rilayotgan foydalar va erishilgan yutuqlar xususida so'z boradi.*

Tayanch so'zlar: *menejer, bulutli texnologiyalar, virtual uchrashuvlar, web majlis, ijtimoiy biznes, facebook, Twitter, elektron pochta.*

THE ROLE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN MODERN ECONOMIC MANAGEMENT

Sobirova Madina
Olimova Durdona

*1st-year students of the Uzbek language department of the
Faculty of Philology of Fergana State University*

Aldashev Ilhomjon Tokhtaboyevich

*is a teacher of the Department of Information
Technologies of Fergana State University*

Annotation: *In this article, we will highlight the importance of information technology in the process of modern economy. They talk about the benefits and achievements.*

Key words: *manager, cloud technologies, virtual meetings, web meeting, social business*

Hozirgi kunda ko'pchilik yosh tadbirkorlarning biznesiga axborot texnologiyalari tizimi juda katta imkoniyat yaratib bermoqda. Masalan, biz aytishimiz mumkinki, ko'plab korxonalarining boshqaruvi onlayn platforma dasturiga o'tgan. Hozirda boshqaruv axborot tizimlari biznesning eng dolzarb mavzusi sifatida ko'riladi. Texnologiyalarning tez sur'atlarda o'sishi yaratilgan biznes modellar boshqaruv axborot tizimining iqtisodiyot rivojlanishiga o'z o'rnida bevosita ta'sir ko'rsatmay qolmaydi. Yangi texnologiyalardan foydalanish biznesning muvaffaqiyatli o'sishiga

olib keladi. Axborot tizimida uch bog'liq o'zgarish mavjud: mobil hisoblash platformasining keng qabul qilinishi, biznesda "ko'p ma'lumotlar bazalari" bilan ishlash va "bulutli hisoblashlar" rivojlanishi. Biz foydalanayotgan texnologiyalar: telefon, iPad, android planshetlar va smartfonlar nafaqat pluginlar yoki o'yin-kulgi vositalaridir, balki ular yangi rivojlanayotgan kompyuter tizimlari vakili bo'lib yangi apparat va dasturiy ta'minot texnologiyalari bilan bir qatorda turadi. Ko'proq hisob-kitob ishlari ushbu mobil vosita va qurilmalarga o'tmoqda. Menejerlarning ish boshqarishda ushbu qurilmalardan foydalanishi o'smoqda. Bu rivojlanish esa o'z o'rnida biznesmenlarning vaqtini, ishchilarga sarflaydigan mablag'larini tejashga hamda korxonaga katta daromad va sarmoya keltirishiga yordam bermoqda.

Bulutli texnologiyalar kompyuterlar va mobil raqamli platformalar tashkilotlarida masofaviy faoliyat va uzoqdan turib qaror chiqarishni ta'minlaydi. Bir turdagi platforma esa firmalarni ko'proq ish bajarishga imkon yaratadi va bozordagi faoliyat turini belgilab beradi. Bu korxonalarda yetkazib beruvchi va sotuvchi o'rtasida hamkorlikni ta'minlab, yangi mahsulotlar yaratishga yoki mavjud mahsulotlarni samarali ishlatishga va ayirboshlashga yordam beradi.

Vertual uchrashuvlar menejerlarni yo'l xarajatlari va sarflanadigan vaqtini tejash uchun, shuningdek hamkorlikni mustahkamlash va qaror qabul qilish jarayonini yaxshilash maqsadida telefoniya vositalari orqali video aloqa hamda web majlis o'tkazish (konferensiya) texnologiyalaridan foydalanishadi.

Korxonalar o'zlarining xodimlari, mijozlari va ishlab chiqaruvchilari bilan muloqotni tezlashtirish maqsadida facebook, Twitter kabi ijtimoiy tarmoq platformalari hamda ichki korporativ ijtimoiy vositalaridan foydalanishadi. Xodimlar bloglar, viki, elektron pochta matnlari hamda sms xabarlaridan foydalanib onlayn jamiyatda muloqotni tezlashtirishi mumkin.

Biznes faoliyatini yuritishda internet tarmog'idan foydalanish elektron tijoratga kiradi. Oddiyroq aytganda raqamlar shaklidagi elektron tijorat mamlakatlar, tashkilotlar va ayrim shaxslar o'rtasida tijorat kelishuvlarini amalga oshirishga imkon beradi. Ko'p hollarda - internet orqali va internetda amalga oshiriladigan tranzaksiyalarni anglatadi. Tijorat kelishuvlar tashkiliy yoki ayrim chegara doirasida mahsulot va xizmatlarni almashtirishni nazarda tutishi mumkin.

Elektron tijorat 1995-yili boshlangan, o'sha vaqtda dastlabki internet-portallarining - biri Netscape.com yirik korporatsiyalardan dastlabki e'lonlarni qabul qilib olgan hamda webdan reklama va savdo uchun yangi muhit sifatida internetdan foydalanish mumkin degan g'oyani ommalashtirgan. Dastlabki yillarning o'zidayoq elektron tijorat boyicha chakana savdoning ikki-uch barobar o'sishini ko'rsatishimomkinligini o'sha vaqta hechkim tahmin qilmagandi.

Axborot texnologiyalari zamonaviy iqtisodiyot boshqaruvining asosiy qismidir va ular bugungi kunda korxonalar, tashkilotlar, va davlatlar uchun juda muhimdir. Bu maqolada zamonaviy iqtisodiyot boshqaruviga axborot texnologiyalari o'rni to'g'risida boshqa qarashlarni ko'rib chiqamiz.

Axborot texnologiyalari va ish faoliyatni avtomatlash:

Zamonaviy iqtisodiyotda, axborot texnologiyalari ish faoliyatini avtomatlash va avtomatlashtirishda katta o'zni bajaradi. Bu texnologiyalar, oddiy va qiyinchilik so'rashni, ma'lumotlar analizini osonlashtiradi va boshqa avtomatlashtirilgan vazifalarni bajarish orqali biznes operatsiyalarini tez va samarali qilish imkoniyatini yaratadi.

2. Internet of things (IoT):

IoT, jihozlar, vositalar, va boshqa qurilmalarning internetga bog'liqlikni ta'minlashda muhim bo'lgan texnologiyalarni bildiradi. Bu, ma'lumotlar almashinuvi orqali qurilmalar orasidagi ma'lumotlar almashinuvi va o'zaro aloqalarini yaxshilaydi. Bu, korxonalar va tashkilotlarga ta'minotni monitoring qilish, resurslarni samarali foydalanish, va xaridorlarga yangi xizmatlar taklif etish imkoniyatini beradi.

3. Yadroviy ma'lumotlar tahlili (Big Data Analytics):

Axborot texnologiyalari, katta miqdordagi ma'lumotlarni tahlil qilishda yordam beradi. Big Data Analytics, korxonalar uchun ma'lumotlar tahlilini osonlashtiradi va boshqarishini yaxshilaydi. Bu, sotib olingan ma'lumotlar, mijozlar haqida ma'lumotlar, va boshqa muhim statistik ma'lumotlarni o'rganib chiqishda va biznes strategiyalarini rivojlantirishda foydalaniladi.

4. Yashirin ma'lumotlar xavfsizligi:

Zamonaviy iqtisodiyotda, ma'lumotlarni himoyalash muhimdir. Axborot texnologiyalari yashirin ma'lumotlar xavfsizligi ni yaxshilaydi va axborot tarmoqlarini yozib olish, hujumlar va o'zgarishlar uchun himoyalash tizimlarini o'rnatishda yordam bera olishadi.

5. Sun'iy intellekt (AI) va robototexnika:

Sun'iy intellekt va robototexnika, korxonalar va tashkilotlar uchun xizmat qilishda va yaratishda o'z o'rnini egallamoqda. Ular, ma'lumotlarni tahlil qilish, qaror qabul qilish, va avtomatik vazifalarni bajarishda ishlab chiqilgan algoritmalardan foydalanadi.

6. Blockchain texnologiyasi:

Blockchain, ma'lumotlar o'tkazib yuborishni xavfsiz va ishonchliligini ta'minlash uchun ishlatiladi. Bu texnologiya moliyaviy operatsiyalarni ishonchli va ishonchsiz bajarishda, shuningdek, muomalalar tarqalgan va boshqa sohalarda qo'llaniladi.

Xulosa

Axborot texnologiyalari, zamonaviy iqtisodiyotni rivojlantirishda katta o'rin egallamoqda. Ular, ish faoliyatini osonlashtirish, ma'lumotlarni tahlil qilish, xavfsizligini ta'minlash, va avtomatizatsiya jarayonlarini rivojlantirishda yordam beradi. Biznes va iqtisodiy sohada muvaffaqiyatga erishish uchun, tashkilotlar bu zamonaviy axborot texnologiyalarini samarali va o'zlashtirilgan usullarda qo'llashlari lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. XOLMATOV T., Taylaqov N.; Informatika va hisoblash texnikasi Toshkent, 2001.
2. Mengliyev. Sh. EHM larning rivojlanish tarixi 2014.
3. Sun'iy idrokning kelajakka ta'siri: uning insoniyat hayotidagi ahamiyati Z Sidiqova, I Aldashev - Научный Фокус, 2023
4. Boshlang 'ich sinf ta'limida axborot texnologiyalaridan foydalanish M Odiljonova, A Ilhomjon - Научный Фокус, 2023
5. AKT rivojlangan davrda ta'lim boshqaruvida masofaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish usullari. A Ilhomjon - Научный Фокус, 2023
6. Zamonaviy texnologiyalarning hozirgi kundagi ahamiyati A Ilhomjon, A Gulira'no - Научный Фокус, 2023
7. Turli sohalarda axborot texnologiyalarining tutgan roli. S Madinabonu, A Ilhomjon - Научный Фокус, 2023
8. Texnologiya darslarida raqamli texnologiyalarni o'rni. M To'rayev, ST Aldasheva, IT Aldashev - Results of National Scientific Research International ..., 2023
9. Boshlang'ich Ta'lim Jarayonida Axborot Texnologiyalarning O'rni A Ilhomjon, T Toxirjon - Miasto Przyszłości, 2022
10. Dars samaradorligini oshirishda axborot texnologiyalarining o'rni. I Aldashev, S Aldasheva - ... AND PRACTICAL CONFERENCE" THE TIME OF ..., 2022
11. Shermatova, X.M. & Komilova, Z.X. (2022). Axborot kommunikatsion texnologiyalar va ta'lim jarayonlarini modellashtirish. 228 b.
12. Mirzaakbarov, D. D. (2021). Directions for the introduction of new information technologies in education. Экономика и социум, (4-1 (83)), 211-214.
13. Mirzaakbarov, D. D. (2021). DIRECTIONS FOR THE INTRODUCTION OF NEW INFORMATION TECHNOLOGIES IN EDUCATION. Экономика и социум, (4-1), 211-214.
14. Information and communication technologies (ict), their development and improvement in modern education SS Abdullayev - Экономика и социум, 2021